

Kláster Roudnice

Gotický klenot Podřipska – založen roku 1333

Chtěli byste se podívat do středověku? Roudnický klášter nabízí jedinečnou příležitost. Přitahují vás tajemná a dosud neobjevená místa? Roudnický klášter je přesně to, co hledáte. Máte rádi gotický sloh? V roudnickém klášteře jej nabízíme v několika podobách.

Barokní gotika

Barokní gotika je originální stavební styl, jehož tvůrcem a propagátorem byl český architekt Jan Blažej Santini-Aichel (†1723). V tomto osobitém stylu byl po Santiniho smrti obnoven i roudnický chrám Narození Panny Marie, který je jednou z mála památek barokní gotiky, na které se Santini nepodílel.

Madona roudnická

Z roudnického kláštera pochází několik vzácných středověkých deskových maleb. Kromě slavné krásnoslohé Madony roudnické od Mistra Třeboňského oltáře z doby kolem roku 1385 je to votivní deska Jana Očka z Vlašimí s postavou českého krále Karla IV., oltář se Smrtí Panny Marie nebo fragment roudnického polyptychu, který je nejstarší dochovanou deskovou malbou v Čechách.

Pašijový cyklus

Dvanáct obrazů rozmístěných po stěnách klášterního kostela na způsob křížové cesty pochází ze zaniklého křídlového oltáře, jehož autorem je saský mistr Hans Hesse. Cyklus začíná Poslední večeří a končí Zmrtvýchvstáním Krista, kde na povaleném náhrobním kameni zřetelně vidíme dataci díla k roku 1522.

Rajský dvůr

Středem každého správného kláštera je rajský dvůr, který nechybí ani v Roudnici. Jde o malé uzavřené nádvoří přístupné pouze členům řádu a obvykle upravené jako zahrada. Kolem rajského dvora obíhá křížová chodba, která propojuje všechny důležité části kláštera a do dvora se otevírá arkádou. Tu roudnickou tvořila zejména mohutná kružbová okna.

Ukřižování na vinném keři

Ve východním traktu křížové chodby najdeme při vstupu do kostela pozoruhodnou nástěnnou malbu. Jde o vzácný příklad alegorie Krista ukřižovaného na stromu života, který je v Roudnici ztvárněn jako vinný keř. Malba je datována do doby kolem roku 1345 a jde o nejstarší vyobrazení svého druhu ve střední Evropě.

Zelený muž

Ve východním traktu křížové chodby ještě zůstaneme, avšak tentokrát začítme pozornost na jediné zachovalé sdružené okno, kde se na jedné z hlavic setkáváme s uhrančivým pohledem podivuhodného muže, kterému z úst a nosu vyrůstají listy. Jde o tzv. zeleného muže, jehož význam ve středověké ikonografii zůstává zahalen tajemstvím.

Kapitulní síň

Roudnická kapitulní síň není velká, ale pro komunitu kanovníků, která nikdy neměla více než 30 členů, bohatě postačovala. Jde o důležitý prostor, neboť právě zde se komunita scházela k projednávání věcí souvisejících s životem kláštera. Reprezentativnost kapitulní síně dokládají zdobné hlavice poloslopů i fragmenty ornamentální výzdoby.

Patrová kaple

Patrové kaple jsou vzácné a v Evropě je nacházíme jen u několika málo císařských hradů, katedrál či klášterů. Jde o dvě kaple o shodném půdorysu v patrech nad sebou, které jsou vzájemně propojené vnějším schodištěm a někdy i otvorem v podlaze resp. v klenbě. Přízemí patrové kaple v Roudnici je dnes využíváno jako sakristie, horní poschodí s oratoří stále jako kaple slouží.

Řábelská myš

Horní poschodí patrové kaple sloužilo ve středověku také jako armarium, tedy místo, kdy byly uloženy knihy a kde se kanovníci vzdělávali. Dokladem toho je gotický nápis na zdi, který připomíná knihovni řád. Nad nápisem vidíme nástěnnou malbu, na které kanovníci přebírají regule od církevních otců. Aktu naslouchá řábelská myš, symbol hereze.

Zatopené podzemí

Z klášterní zahrady vyvěrá rudný pramen. Jen o pár metrů dál najdeme pověstné jezírko hrající odstíny zlaté a modré. Je za úzkými vrátky, kterými se z renesančního mázhausu vstupuje do malého sklepa s průhledem na hladinu. Pověst vypráví, že v jezírku žije zlatá kachnička, která občas snese zlaté vajíčko. Tak až tam budete, dobře se dívejte pod nohy!

Jedenáct znaků

Vykořeněný kmen vinného keře odkazuje na postavu zakladatele, pražského biskupa Jana IV. z Dražic, který kromě kláštera nechal v Roudnici postavit také první kamenný most přes Labe. V areálu kláštera je historických znaků rozmístěno hned jedenáct. Každý, komu se nepodaří objevit všechny znaky během první návštěvy, může své štěstí zkusit zase příště.

Tajné chodby

Mučírnu ani hladomornu nemáme. Zato máme několik tajných chodeb. Ta nejtajnější se nachází za skříní v předsíni „kanovnícké cely“. Je ukončena krásným gotickým portálem, kterým se vstupovalo na zazděné vřetenové schodiště vedoucí až na střechu kostela. Dosud nevysvětleným detailem uprostřed chodby je kvádr s kruhovým otvorem známý jako „kukátko kanovníkovo“.

Rotunda na Řípu

Trináctou komnatou roudnického kláštera je rotunda sv. Jiří a sv. Vojtěcha. Vzácná stavba na jedinečném půdorysu stojí na vrcholu mytické hory a navazuje na starobylou duchovní tradici místa. Dříve byla rotunda farním kostelem a centrem Řipského děkanátu, avšak již více než 400 let patří k roudnickému klášteru. Rotunda je otevřená pro veřejnost a návštěvníci kláštera mají vstup do rotundy zdarma.

